

Брой 5

ИНФОРМАЦИОНЕН
БЮЛЕТЕН

2006

3 Броя:

МЕЖДУОБЩИНСКОТО КООПЕРИРАНЕ - НАГЛАСИ, ПРОБЛЕМИ И ВЪЗМОЖНОСТИ ЗА РАЗВИТИЕ

(социологическо проучване)

9 стр.

**СЕЛСКА МРЕЖА
И ЛИДЕР**

10/12 стр.

**Работема: ПРОЕКТ
С ПОВИШЕНА ТРУДНОСТ**

13 стр.

**ОБЩИНА ЕЛЕНА
С ИНТЕГРИРАНА СИСТЕМА
ЗА УПРАВЛЕНИЕ**

13 стр.

**ОРГАНИЗАЦИОННО
РАЗВИТИЕ НА ОБЩИНА**

14/15 стр.

ЗА МЕСТНАТА ВЛАСТ...

16 стр.

**ВЪЗМОЖНОСТИ ЗА
ФИНАНСИРАНЕ**

През последните години станахме свидетели на редица значими инициативи, които поставиха началото на междуобщинското коопериране. Между общините бяха изградени сдружения за предоставяне на различни услуги, за изграждане на инфраструктура за преработка на твърди битови отпадъци, пречиствателни станции на питейни и отпадни води, ремонт и изграждане на пътна инфраструктура и други значими за общините обекти. Създадени бяха търговски дружества за управление на съвместни стопански обекти или за предоставяне на публични услуги, които до този момент са били единствено и само ангажимент на отделните общини или на държавата. Реализирани бяха големи междуобщински проекти в различни сфери като: културен и екологичен туризъм, цифровизация на телефония и Интернет пренос, изграждане на телецентрове, електронен достъп и обмен на информация, електронно обслужване в общините, в държавните администрации и др.

Предстоящото ни присъединяване към Европейския съюз привлича все повече вниманието на обществото и общностите към междуобщинските инициативи и тяхната роля на регионално ниво. Предвид европейските изисквания тяхното значение ще се повишава все повече в бъдеще.

Фондацията за реформа в местното самоуправление, отчитайки важността на междуобщинското сътрудничество и неговото значение за ефективното използване на европейските Структурни фондове в областта на местното и регионалното развитие, реши да проучи степента на прилагане на междуобщинското коопериране и да се запознае с натрупаните общински практики в различните региони на страната.

Изследването бе поръчано от ФРМС и негов автор е Иванка Душкова, директор на Съюза за възстановяване и развитие. Периодът на неговото провеждане бе от 20.01.2006 г. до 15.03.2006 г. **Целта на изследването** бе да се регистрира състоя-

нието и проблемите на междуобщинското коопериране в България. **Изследването имаше следните задачи:** 1). проучване мнението и нагласите на общинските ръководства за приложението на междуобщинските инициативи в бъдеще; 2). регистриране на нуждите от подкрепа в тази област; и 3). събиране на добрите практики в страната, с цел популяризирането им сред представителите на общините.

Бяха избрани два метода за регистрация на информацията: фокус групи и анкета.

Фокус групите включваха ръководствата на общините: кметове, заместник, кметове, секретари, председатели на общински съвети, както и специалисти, ангажирани с разработването и реализацията на проектите.

Изпратени бяха анкетни карти до всички общини в страната, но бяха върнати 91 анкетни карти, което е 1/3 от общия брой на общините. Общините, които предоставиха информация, се разпределят така:

- Малка (до 30 хил. жители) - 80%;
- Средна (от 30 до 100 хил. жители) - 17%;
- Голяма (над 100 хил. жители) - 3%.

В анкетата бе спазено в основни линии съществуващото на национално ново съотношение между малките, средните и големите общини.

„Междуобщинско коопериране“

Поради липсата на нормативна и теоретична дефиниция на понятието „междуобщинско коопериране“ в България, ние ще приемем работен вариант на понятието, което сме използвали в нашето проучване.

Терминът „междуобщинско коопериране“ или „междуобщинско сътрудничество“ в най-общ план може да се дефинира като взаимоотношение, основано на взаимно доверие и разбирателство между местните власти на две или повече общини за реализацията на конкретен проект, инициатива или за предлагане на конкретна услуга от взаимен интерес. Междуобщинското коопериране предполага обединяване на ресурси, споделяне на отговорности и общо ползване на постигнатите от съвместните дейности резултати.

Същността на кооперирането на местните власти се основава на възможностите за обединяване на човешки и финансови ресурси между две или повече общини под различни форми за ефективно и качествено предоставяне на публични услуги, реализиране на съвместни дейности, предоставяне на услуги, учредяване на съвместни фондове, използване на общи специалисти, създаване на междуобщински съвети или сдружения и др.

Анализ на резултатите

Задължително условие за ефективното използване на европейските Структурни фондове в нашата страна е развитието и прилагането на различните видове партньорства, в т.ч. и развитието на междуобщинското сътрудничество. Настоящото изследване прави анализ на съществуващите практики на междуобщински инициативи, разглежда техните силни и слаби страни, дефинира смисловото им съдържание и посочва тяхното значение за устойчивото развитие на регионите.

На въпроса „Участвала ли е до сега Вашата община в междуобщинска инициатива?“ 79,12 % от анкетиранияте 91 общини са отговорили утвърдително. Този висок резултат е изненадващ, имайки предвид ниския процент на реализираните съвместни инициативи между общините, инициирани от самите тях. От друга страна, почти всяка община участва в някакво сдружение или е партньор при реализацията на проекти, финансирани по различни програми, обединяващи усилията на няколко общини в определено направление. Най-често това са услуги, свързани с обучението, квалификацията и преквалификацията на общинските служители.

При анализа на дадените отговори на въпроса „Какъв е обхватът на междуобщинските инициативи, в които е участвала Вашата община през последните 5 години?“ става ясно, че най-разпространените инициативи са между съседни общини (посочени са 102 подобни инициативи), имащи общи проблеми. Така съседните или близки по географското си разположение общини, са принудени да обединяват своите усилия с цел разрешаването на по-сериозните си проблеми, които изискват инвестиране на големи ресурси, които не са по силите на отделната община. Друг често срещан случай е обединяването между две или повече общини, намиращи се на територията на даден район за планиране - 85 случая. Посочените данни показват, че най-разпространеният случай на междуобщинско коопериране е между съседни или намиращи се в една регионална област общини.

Всеки респондент е определил предмета на посочените междуобщински инициативи, реализирани от общината, като допълнително е посочен броят на включените в инициативата общини. Отговорите са систематизирани в няколко основни направления:

- сметосъбиране, сметоизвозване и преработка на ТБО;
- туризъм;
- различни области (други);
- екологични проекти;
- трансгранични проекти и побратимяване.

От посочените данни става ясно, че инфраструктурните проекти са най-разпространената форма на междуобщинско коопериране, а депата за ТБО са най-раз-

Таблица 1.

Организационна форма	Области				
	Изграждане на инфраструктура	Експлоатация на обект	Съвместен проект, финансиран от външен източник	Планиране на общо развитие	Предоставяне на услуги
Срещи на кметове на общини	33%	11%	41%	35%	13%
Неформална работна група	7%	3%	16%	22%	6%
Договор (споразумение) за съвместна дейност от страна на кметовете	14%	9%	25%	19%	4%
Междубщинска комисия, съставена от оторизирани от Общинския съвет представители	4%	3%	6%	6%	6%
Използване на общи специалисти	15%	6%	21%	18%	11%
Съвместни общински фондове	1%	0%	1%	0%	0%
Сдружение по ЗЮЛНЦ	2%	0%	15%	18%	6%
Търговско дружество	0%	2%	3%	0%	0%

пространените инфраструктурни обекти, изградени в страната до този момент. При тях първо се е наложило обединяването на усилията на няколко общини. Прави впечатление, че до сега при изграждането на депата са се обединявали най-често между 4 и 6 общини. Имайки предвид европейските изисквания за съхранението и преработката на отпадъците и новото отношение на гражданите към битовите отпадъци и тяхната експлоатация, броят на коопериращите се в това направление общини ще се увеличава непрекъснато.

Реализацията на различни проекти в областта на туризма и наличието на техния по-голям брой се дължи главно на приключилите грантови линии, които през последните 3 години финансираха проекти в областта на културния и екологичния туризъм, както и на грантовите линии ФАР-ТТС, които финансираха проекти, свързани с информационния обмен, обмена на туристи и предлагането на нови и атрактивни услуги в областта на туризма. Големият процент общини в страната, които разполагат с необходимите природни, екологични и културни дадености за развитието на туризма, е предпоставка за изграждане на съвременна туристическа инфраструктура и за създаване на съвременни туристически продукти, а това неминуемо изисква обединяване усилията на общините в тази насока. Така ще се създадат конкурентноспособни междубщински обединения и клъстери.

Прави впечатление, че изграждането на междубщински пътища е сравнително рядко срещана практика на междубщинско коопериране (до сега междубщинската мрежа се планираше и се финансираше само от страна на държавата). В правомощията на общините оставаше една сравнително малка част от пътната инфраструктура. През последните няколко години общините, отчитайки важната роля на междубщинската пътна мрежа за икономическото им развитие, започнаха да търсят нови източници за финансиране на изграждането ѝ, макар тя все още да си остава държавен ангажимент. В проведените 4 фокус групи участниците определяха подобен вид проекти като особено важни за бъдещото им икономическо развитие. Отчитайки тази роля и значение, голяма част от помалките общините са се обединили с цел разработването на съвместни проекти и тяхното включване в регионалните планове за развитие. Така по въпросите, свързани с ремонта и изграждането на второкласната и третокласната пътна инфраструктура, общините заемат нова позиция, която се разминава с техните правомощия.

За отбелязване е, че реализацията на екологични проекти обикновено е иницирана от правителството или от държавните структури. Все още екологията като че ли остава встрани от вниманието на общините.

Обобщавайки представените в анкетните карти междуобщински инициативи, може да се заключи, че голяма част от проектите, реализирани се на базата на междуобщинското коопериране, са резултат от изискванията на различните донорски програми за изграждане на партньорства и сътрудничество между общините. Посочените конкретни проекти и инициативи потвърждават по безспорен начин тази констатация.

В **Таблица 1.** са представени основните области на междуобщинско коопериране и използваните форми във всяка област. От данните се вижда, че се открояват две основни области: реализация на съвместен проект между две или повече общини, финансиран от външен източник, и съвместно планиране на общото регионално и икономическо развитие. Не е възможно на практика кооперирането в тези две направления да се развива самостоятелно.

От представените данни става ясно, че най-разпространената форма на междуобщинско коопериране се използва при реализацията на **съвместни проекти**, които са финансирани от външни източници. Тази констатация потвърждава направените вече заключения в началото на анализа. Съвместните проекти се реализират обикновено на базата на провежданите **срещи между кметовете на общини** и постигнатите между тях споразумения. Посочената форма на междуобщинско сътрудничество (срещи между кметовете на общини), се използва и в случаите, когато се планират общи действия за бъдещо развитие или при изграждането на големи инфраструктурни обекти. Най-общо казано, срещи между кметовете се използват във всички случаи, когато става дума за вземане на решения за реализацията на бъдещи междуобщински инициативи, които са от особено важно значение за подобряване средата в дадена община или регион.

Неформалните работни групи се използват най-често при планирането на общото бъдеще на общините. Тази по-масова тенденция е свързана с наскоро приключилия процес на стратегическо планиране и реализираните на някои места обсъждания на междуобщинските инициативи при разработването на общинските планове, областните стратегии за развитие и регионалните планове за развитие, които трябваше да обхванат приоритетно и междуобщинските инициативи.

За отбелязване е, че тази форма не се използва при вземане на важни решения, т.е. тези комисии имат повече експертни или координиращи правомощия и почти никога не им се делегират управленски функции.

Друга често използвана форма, която регламентира условията за реализация на междуобщинското сътрудничество, са **договорните отношения**. Подписването на договор между партниращи си общини се използва главно при реализацията на различни проекти, при които се обединяват две или повече общини за изпълнение на

поставените общи цели. Повечето финансиращи програми до сега в подобни случаи изискваха само подписана декларация за партньорство, но напоследък някои донори поставят условия на общините да имат подписано комплексно споразумение (меморандум), което да регламентира ангажиментите при споделянето на ресурси, правата, отговорностите и ползите за всяка община. Понякога и самите общини държат да бъде подписано подобно споразумение, защото са осъзнали неговата важност. Наличието на договор, който урежда взаимоотношенията между партньорите, е много важна предпоставка за постигането на добри резултати при реализацията на бъдещия проект. Особено важно значение има подобен договор при смяна на общинските ръководства, защото договърът регламентира конкретните ангажименти, финансовото участие, ползите и отговорностите на всяка отделна община, независимо от настъпилите в нейното ръководство промени.

Междуобщинската комисия се съставя от оторизирани от общинските съвети представители на общините, които трябва да участват в процеса на решаване на важни местни и регионални проблеми, общи за кооперираните се общини, или да участват в реализацията на съвместен проект. Тази форма в областта на междуобщинското коопериране се използва сравнително рядко от общините. Анкетата регистрира символичното й присъствие и в трите области: съвместен проект, финансиран от външен източник; планиране на общо развитие и предоставяне на услуги. До сега тази форма се използва обикновено в областта на планирането, без обаче да са ясни нейните регламенти. Като цяло може да се каже, че липсват практики в страната за дейността на подобни междуобщински комисии, на които са делегирани специални функции и правомощия в съответната област, гласуван е бюджет, който да обезпечи тяхната дейност и те действат като сериозни междуобщински структури за постигане на поставените им от Общинските съвети цели и задачи. В бъдеще тази сравнително слабо използвана, но гъвкава форма има доста възможности за утвърждаване и развитие в областта на междуобщинското коопериране. От практиките става ясно, че се прилага с успех при проучвателни работи, при разработването на проектна

документация, необходима за големите инфраструктурни обекти, и при реализацията на сравнително краткосрочни инициативи, като изложения, тържества и др.

Използването на **общи специалисти** е форма, която се прилага основно от по-малките общини при реализацията на проекти или при планирането и изграждането на инфраструктурни обекти. В новите условия на глобализиращото се общество, изискващо бързо подобряване на комуникациите, градоустройството и услугите, много от общините се нуждаят от високоспециализирани специалисти, които трудно могат да си осигурят сами. Такива специалисти са особено необходими за разработването на проектната документация по различните проекти, за развитието на туристическите услуги, разработването и реализацията на общинска маркетингова политика, за въвеждане на информационните технологии, за обезпечаване на международните контакти и сътрудничеството между общините. По-малките и дори средните общини не разполагат с необходимите за реализацията на подобни дейности кадри и затова някои от тях се обединяват, за да ползват съвместно услугите на подобен род специалисти.

Съвместните общински фондове са форма, съдържаща в себе си най-голям икономически потенциал, която до този момент се прилага най-слабо. Това се дължи на факта, че за тяхното изграждане се изисква активност, свързана с разработването на концепцията по управлението и контрола на фонда. Въпреки наличието на ограничени практики в тази насока, междуобщинските фондове са сериозен финансов ресурс за общините, който тепърва ще се развива и ще намира своето приложение в практиката на междуобщинските инициативи, при тяхното финансиране и реализация. Използването на съвместни общински фондове от страна на общините се маркира символично в анкетата.

Сдруженията, регистрирани по ЗЮЛНЦ, са сравнително позната и използвана от общините форма, но въпреки това тази позната форма не се прилага масово в практиката. Регистрираните до сега обединения между общините под формата на сдружения, са насочени главно към предоставянето на информация, обучение, туристически и маркетингови услуги. В анкетата е посочено също така, че подобни сдружения се използват обикновено в областта на планирането, вземането на важни и значими за техните членове решения и за подобряване на координацията между вертикалните и хоризонталните управленски структури.

Търговското дружество също е рядко срещана форма на междуобщинско коопериране. Такива дружества се появяват понякога при новоизградените депа за ТБО, въпреки че и там има много и различни форми на експлоатация на изградените вече обекти. До сега (а и в бъдеще) общините избягват да регистрират подобни

дружества поради факта, че и след институционализацията на тяхната самостоятелност тези търговски дружества продължават да ангажират вниманието на общинските ръководства с многобройните си проблеми и да ги натоварват с неспецифични за тях дейности, както и с необходимостта от намиране на допълнителни средства за тяхната поддръжка. От друга страна, координацията между общините става доста тежка и обременяваща в този усложнен процес на стопанска инициативност. Затова много често построените вече депа се предоставят на концесия на частните дружества, които да предоставят съответната услуга за населението. Частните концесионери поемат грижата и отговорността за предоставянето на самата услугата. По този начин общините се освобождават от подобни дейности, прехвърлят голям процент от риска върху частния предприемач, без да лишават населението от необходимата му услуга. По подобен начин е решен въпросът с пречиствателните станции или с други инфраструктурни обекти. В цял свят най-разпространените практики на публично-частни партньорства са ВиК дружествата, но в България този проблем стои по различен начин.

Въпросът „**С какви трудности се сблъскахте при реализацията на междуобщинските инициативи?**“ целеше да се посочат трудностите и да им се даде оценка въз основа на предложена скала от 1 до 4, по която 1 е „изключително трудно“, а 4 - „без никакви трудности“. Средната величина, дадена от анкетираните и характеризираща трудностите, свързани с координацията между партньорите (общините), е 3. Тази средна оценка показва, че в тези случаи не са възниквали непреодолими противоречия между партньорите, макар нещата да не са били винаги съвсем гладки. Само една община е посочила, че се е сблъскала с много сериозни трудности при кооперирането си с останалите общини, 13 - че са имали известни трудности, които не са толкова малко и затова не трябва да се пренебрегват.

Средната величина (3) е посочена и при отразяване на партньорствата между общините и държавните структури. Тук обаче вътрешното разпределение на степените на трудност е различно и клони в по-голяма степен към трудностите: 6 общини са заявили, че са се сблъскали с много сериозни проблеми при координацията си с общинските и държавните структури; други 20 са заявили, че трудностите във взаимоотношенията им са преобладавали; 29 смятат че е имало трудности, но те не са били толкова сериозни, и 8 - че трудностите са били съвсем малко. Изглежда при координацията с държавните структури се срещат по-сериозни проблеми и противоречия, но като цяло те не са неразрешими.

Най-сериозни препятствия общините срещат при финансирането на междуобщинските инициативи. 22 общини са срещ-

нали много големи трудности в тази област, а други 21 са се сблъскали с доста трудности. Само 11 общини са на мнение, че срещаните от тях трудности не са били толкова сериозни. Финансовите проблеми са често срещано явление в общините поради няколко причини:

- За кандидатстването по даден проект се изискват доста усилия, свързани с изготвянето на сложен комплект от финансови документи, отчетища и съобразяващи се с изискванията на донора, а общините не винаги разполагат с необходимата информация и подготвените за подобни случаи специалисти;

- Понякога технологичното време за получаването на дадено финансиране е доста дълго и сложно и изисква прецизна разработка на техническата документация, осигуряването на разрешителни, лицензи, покриване на стандарти, изисквания и т.н.

- При финансирането на даден проект се поставят поредица от условия, ограничения и регламенти, които до голяма степен усложняват процеса на отчитане и контрол. Това налага прецизна отчетност, прозрачност и осигуряване на голямо количество доказателствен материал, а общините не винаги могат да осигурят подготвени екипи.

На практика общините при реализацията на даден проект се сблъскват, освен с множество нормативни и технически проблеми, и с проблеми, свързани с преодоляване на обществените нагласи и мнения по даден въпрос, имащ обществено значение за местната общност. Всяко решение, независимо от неговата ефективност, почти винаги има своите привърженици и своите противници. Според резултатите от анкетата, до този момент общественото мнение не е могло да възпрепятства сериозно реализацията на планираните междуобщински

инициативи, но в бъдеще предвид развитието на гражданското общество, общественото мнение ще придобива все по-голямо значение.

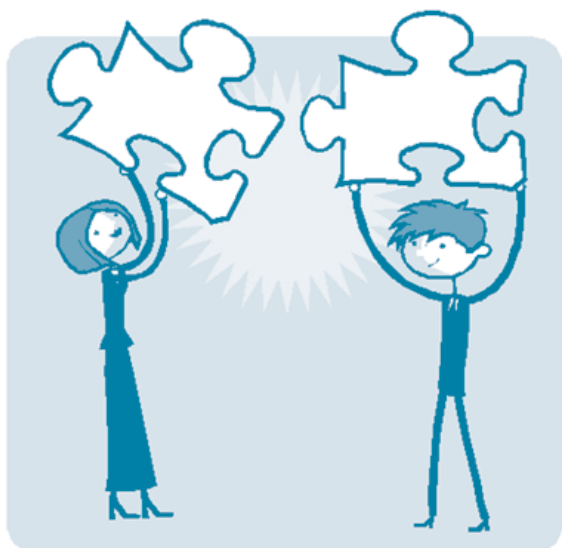
Отговорите на въпроса „Какви финансови източници сте използвали за реализиране на междуобщинските инициативи?“ показват най-разпространените източници за финансиране на междуобщинските инициативи до този момент:

Бюджетни средства	15,4%
ФАР	11,4%
Членски внос	6,2%
ИСПА	4%
Извънбюджетни средства	3,3%
Други	3,3%
САПАРД	0,7%
Без отговор	55,7%

Посочените от анкетираните финансови източници, използвани за реализирането на междуобщинските инициативи, показват, че действително голяма част от ресурсите са осигурени от общинските бюджети и от членски внос, който също идва от общинския бюджет (общо 21,6% - осигурени бюджетни средства - 15,4% и членския внос - 6,2%). Другият по-често използван финансов източник е Програма ФАР - използва се за финансиране на междуобщинските инициативи според 11,4% от анкетираните. Програма ИСПА е с относителен дял 4%, но тя е извън правомощията на общините, така че малкият процент е напълно обясним. За съжаление под 1% са финансираните инициативи по Програма САПАРД, което говори, че до този момент общините са използвали съвсем минимална част от тази програма и от нейните публични мерки.

На този етап общините все още не са особено мотивирани да използват активно междуобщинските инициативи, защото липсват преференции за финансиране на коопериралите се общини. Когато едно общинско ръководство не вижда конкретната си изгода от подобни обединения, трудно ще се съгласи на сътрудничество, изискващо усилия и ресурси единствено в името на общото благо, което често е неясно и се намира някъде напред в бъдещето. Координацията на усилията е енергоемък процес, изискващ допълнителни ресурси, необходими за съгласуване на интересите и споделяне на отговорностите. Това са все ангажименти, които няма да бъдат поети от общините, ако всяка една от тях няма ясна мотивация и не вижда перспективите си за успех.

На въпроса „Включени ли са междуобщински

инициативи в Общинския план за развитие?“ 73% от анкетираните са отговорили утвърдително, 25% - отрицателно, а 2% не са дали своя отговор. Този резултат е обнадеждаващ показател за планирането на междуобщинските инициативи в близкото бъдеще.

В абсолютни стойности анкетираните са посочили, че са планирани: 223 междуобщински инициативи в областта на ВиК строителството; 190 междуобщински инициативи за изграждане на инфраструктурни обекти; 60 междуобщински инициативи за предоставяне на услуги; 48 други междуобщински инициативи и 16 - за експлоатация на новоизградени вече обекти, които са намерили място в общинските планове за развитие. Тези факти говорят, че общините са обърнали сериозно внимание на междуобщинското коопериране в процеса на планиране. Това е добър резултат, който показва, че общините вече са започнали в голяма степен да оценяват междуобщинските инициативи и тяхното значение за местното и регионалното развитие.

В същото време прави впечатление, че общините нямат необходимата подготовка за реализация на планираните инфраструктурни обекти (обикновено това са ДТБО, пътища и пречиствателни станции). Липсва им проектната и техническата документация за реализацията на тези проекти, а много от общините не са наясно от къде могат да получат необходимото финансиране. Ето и резултатите от техните отговори:

- 34% от анкетираните твърдят, че имат подготвен идеен проект за включения в Общинския план за развитие инфраструктурен обект;
- 12% имат разработена пълна проектна документация за съответния инфраструктурен обект;
- 4% имат осигурено финансиране;
- 6% са посочили нещо друго.

Всички останали (52 %) нямат необходимата подготовка за реализация на планираните проекти.

Готовността от страна на общините за изграждането на инфраструктурни обекти е съвсем недостатъчна, защото идейният проект не е надеждна основа за финансиране на съответния инфраструктурен проект. Необходимо е да бъде разработена пълна проектна документация, която изисква средства, работа на специалисти и технологично време за нейната разработка и окомплектовка. От друга страна, макар че 12 % от анкетираните разполагат с подобна документация, този относителен дял е твърде малък за ефективното използване на Структурните фондове, до които ще имаме достъп след 2007 г.

От отговорите на въпроса „**Каква според Вас трябва да бъде ролята на областния управител при реализацията на междуобщинските инициативи?**“ се вижда,

че искането на болшинството общински ръководства към областния управител е той да поема отговорност, когато се изисква намесата на държавните структури, и да съдейства по всякакъв начин при реализацията на даден междуобщински или общински проект. Най-точната формулировка на предпочитаните функции от страна на общините към областния управител в процеса на междуобщинското коопериране е „активно съдействие“ и партньорство с общинските ръководства. В отговорите на анкетата, а и в дискусиите изцяло се отхвърля възможността областният управител да ръководи и да контролира процеса по реализацията и координацията на междуобщинските инициативи.

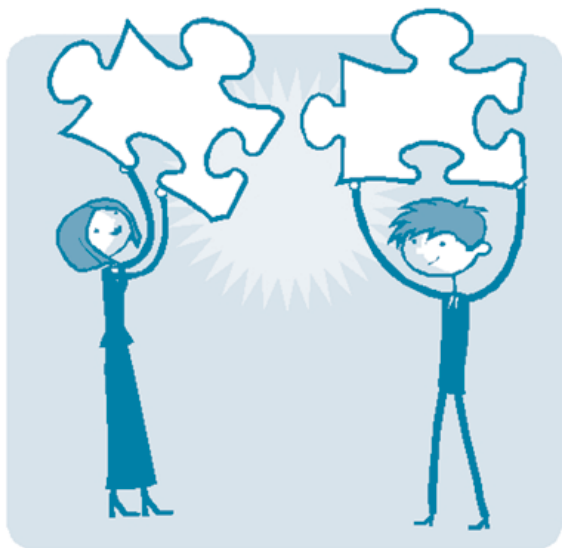
Според анкетираните областите, в които междуобщинските инициативи имат най-голямо приложение, са: околна среда, техническа инфраструктура и икономическо развитие. Това се вижда от отговорите, дадени на въпроса „**В кои области е наложително обединяването на усилията между общините?**“.

В отговорите на въпроса „**Каква помощ може да окаже ФРМС на общините за подобряване на средата на местно ниво за осъществяване на междуобщински инициативи?**“ предпочитанията на анкетираните са насочени основно към предоставяне на актуална и важна за развитието на общинското коопериране информация; осигуряване на обучение за общинските кадри; финансиране на конкретни проекти; координиране на усилията при подобни инициативи и посредничество между различните нива на управление и общините.

Обобщение и изводи от проучването

Въпросът за междуобщинското коопериране стана особено важен през последната година, когато на дневен ред се появи нуждата от ефективна подготовка на общините и тяхната администрация за ефективното използване на възможностите, които ще ни предоставят Структурните фондове. Междуобщинското коопериране би допринесло за привличането на повече финансови средства, би ускорило процеса на обединяване и би допринесло за подоб-

ряване на средата и увеличаване на потенциала за усвояване на еврофондовете в цялата страна.

Един от основните проблеми, които поставя изследването, е **липсата на специфична нормативна уредба** и на цялостна държавна политика, подкрепяща реализацията на междуобщинските инициативи. Макар и да няма специализирано българско законодателство, което да регламентира тези процеси, съществуващата нормативна уредба дава правна рамка на голяма част от междуобщинските инициативи: Конституцията на Република България гарантира на общините правото да се сдружават за решаване на общи въпроси; Законът за юридическите лица с нестопанска цел и Търговският закон също предоставят възможности за регистрация; този проблем се разглежда съвсем накратко и в ЗМСМА.

Значително по-сериозен проблем, който възпрепятства междуобщинското коопериране, е **липсата на комплексна държавна политика**, стимулираща междуобщинските инициативи. Този проблем е тясно свързан със силната фискална централизация и ограничените финансови възможности на общините, които затрудняват регионалното и местното развитие и са пречка пред предприемчивостта на местната общност. Липсата на свободен избор и алтернативни възможности за решаването на специфичните за даден регион или община проблеми, от една страна, поставя общинските власти в позицията на недостатъчно надеждни партньори, а, от друга страна, ги поставя в неравнопоставена позиция спрямо държавните власти и частния бизнес. Необходимо е да се търсят нови форми за сътрудничество и партньорство, отговарящи на новите условия, които да подпомагат устойчивостта на местното и регионалното развитие и които да привличат повече средства от европейските Структурни фондове в областта на инфраструктурата и услугите.

Сегашните финансови отношения между държавния и местните бюджети не стимулират стопанската активност на общините и тяхното коопериране. Сред общинските власти се създават консуматорски нагласи, възпира се тяхната активност и ангажираността им, свързана с процесите за промяна и развитие. В бъдеще общините ще трябва да разчитат в много по-голяма степен на собствения си капацитет и ресурси за финансирането и съфинансирането на проектите. От една страна, това означава, че при съставянето на бюджетите общинските съвети въз основа на определените приоритети трябва да осигуряват средства за разработването и съфинансирането на приоритетните за дадената община проекти. От друга страна, това изисква да се възприеме активна позиция за мобилизиране на алтернативни ресурси чрез създаването на партньорства със самите общини, с неправителствените организации, с частните фирми или с външните им партньори (побратимяване и трансгранично сътрудничество), с цел да се акумулират необходимите за местното развитие средства и ресурси.

За да се реализират на практика междуобщинските инициативи, трябва в страната **да е налице фискална децентрализация**. Световната практика показва, че при фискална децентрализация средствата се използват по-ефективно и в същото време се създават предпоставки за акумулиране на значително повече ресурси. Общините могат сами да решават къде и как да инвестират средствата, с които разполагат. Разбира се, в България редица общини не притежават добра икономическа база и не могат да реализират необходимите средства по пътя на собствените си приходиизточници, но всяка нова промяна изисква подготовка, ангажираност и преди всичко инициативност за въвеждане на новите изисквания. Използването на предприемаческия подход от страна на общините ще ги направи по-ангажирани, по-отговорни и по-инициативни. ◆

Пълният текст на изследването можете да намерите на в интернет-страницата на ФРМС, бутон „Библиотека ЛОГИН“

СЕЛСКА МРЕЖА И ЛИДЕР

През месец май 2006 г. стартира проект „Селска мрежа и ЛИДЕР“, за чиято реализация са обединили усилията си, Министерството на земеделието и горите (МЗГ) на Република България, Програмата на ООН за развитие (ПРООН) и Фондацията за реформа в местното самоуправление (ФРМС). Проектът допринася за децентрализацията, доброто местно управление, изграждането на социален капитал и намаляването на бедността в селските райони на България, като оказва подкрепа за подготовка на страната да усвоява средства от Европейския селскостопански фонд за развитие на селските райони след присъединяването ни към Европейския съюз.

Проектът ще повиши интереса и капацитета на общностите и заинтересованите лица в селските райони да планират и използват финансови ресурси чрез работа в мрежа и чрез разработване и изпълнение на интегрирани местни стратегии за развитие. В същото време проектът ще насърчи междуобщинското коопериране, особено между по-малките общини, и ще способства за създаването на хоризонтални връзки между действащите лица в селските райони, включително обществено-частни партньорства. Проектът ще насочи усилията си за активиране на местното ниво в пет географски района.

Проектът има четири компонента, които ще се развиват успоредно в периода март 2006 - февруари 2008 г.:

- Подготовка за стартиране на Националната селска мрежа и изграждане на капацитета на потенциални членове на Мрежата по райони;

- Подкрепа за Министерството на земеделието и горите при подготовката

на мерките и прилагащите механизми по ЛИДЕР в рамките на Националната програма за развитие на селските райони 2007 - 2013 г.

- Създаване на поне 5 избираеми по ЛИДЕР Местни инициативни групи в страната;

- Обучение и практическа работа на български специалисти по ЛИДЕР.

Проектът разширява усилията и резултатите на Проект „Устойчиво развитие на селските райони“ на МЗГ и ПРООН, чрез който се създадоха 11 Местни инициативни групи по модела на Инициативата ЛИДЕР+ за развитие на селските райони на Европейския съюз. В допълнение към това, проектът надгражда и работата на ФРМС по отношение на изграждането и укрепването на Национална мрежа за развитие на селските райони в България.

В резултат на реализацията на проекта ще се направят първите крачки за формирането на Националната мрежа за развитие на селските райони в България, ще се доразвие и укрепи капацитета на 11 местни инициативни групи в **Трън, Вършец, Якоруда, Гърмен, Белица, Сатовча, Маджарово, Кирково, Ардино, Ивайловград и Тополовград** и ще се разпространят техният опит и добри практики и в други пет общини в пет области на страната. Редом с това, проектът ще работи и за обучението и изграждането на ядро от експерти по ЛИДЕР, които в перспектива ще могат да работят за прилагането на Лидер в цялата страна.

Допълнителна информация относно реализацията на дейностите по проекта, новини и възможност за връзка с всички заинтересовани страни от цялата страна бихте могли да намерите на Интернет-страницата на ФРМС **www.flgr.bg**, бутон „Селска мрежа“ или чрез пряк контакт с

Марина Димова, програмен координатор, ФРМС, тел.: 02/9768931

На проекта „Селска мрежа и ЛИДЕР“ бе посветено и излъченото по програмата „Хоризонт“ на 25 май 2006 г. издание на съвместната на БНР и ФРМС поредица „Общински радиофорум“. В него участие взеха Таня Шумкова от Програмата за развитие на ООН и съветник към проект „Селска мрежа и ЛИДЕР“, Мирослава Георгиева, директор на дирекция „Развитие на селските райони“, Министерство на земеделието и горите, Ваня Благоева, Местна инициативна група - Трън, Татяна Петрова, Местна инициативна група - Вършец, и Марина Димова, ФРМС. Пълната фонограма на радиопредаването можете да прочетете на уеб-страницата на ФРМС (бутон „Проекти“ >> Общински радиофорум).

Тук ви предлагаме интересни моменти от форума.

Таня Шумкова, Програма за развитие на ООН, съветник към проект „Селска мрежа и ЛИДЕР“:

Проектът „Селска мрежа и ЛИДЕР“ има четири компонента. Един от най-важните е изграждане на мрежа между общините и между различни организации в България, които работят за развитие на селските райони. Другият важен компонент е подготовка на процедурите за прилагане на мерките за развитие на селските райони от Националната програма за развитие на селските райони. Третият компонент е подготовка на така наречените модератори - това са хората, които ще работят на място, с местната общност, ще създават групите, ще участват в тяхното обучение и в разработването на стратегиите за развитие на съответните територии, както и във формулиране на проектите, за да се реализират тези стратегии. Четвъртият компонент е свързан с надграждане на вече реализирания от ПРООН и МЗГ проект „Устойчиво развитие на селските райони“ и в него ще се работи по консолидация на вече създадени местни групи, за да отговорят те на изискването населението на територията да бъде между 10 000 и 100 000 души.

Как на практика ще работим с някои от местните общности?

Първо правило е да подберем хора за местните инициативни групи (МИГ) и с особено внимание трябва да се отнесем към местен организационен екип, който да се заеме на място с организиране на дейността на местните инициативни групи. В местните инициативни групи също така трябва да влязат представители на различни заинте-

ресовани страни - представители освен на местните власти, също така и на държавната власт, каквито са, да речем, службите за съвети в земеделието или други изнесени децентрализирани служби на централната власт, които по принцип трябва да подпомагат местното развитие и могат да бъдат много полезни. Другите членове на местните инициативни групи трябва да бъдат подбрани от неправителствения сектор и от асоциации и организации на земеделските производители, ако има такива на място. Бизнесът е много важна група, защото публично-частните партньорства ще бъдат ключови за реализиране на стратегиите. Самата местна инициативна група може да има неограничен брой членове, но все пак те трябва да бъдат такава бройка, която да дава възможност те да функционират оперативно и да могат да се събират и да вземат решения. В състава на Управителния съвет на МИГ представителите на властта не трябва да надвишават 50%.

Инициативата на Общността ЛИДЕР - с нейните акценти върху интегриран и териториален подход, върху местно партньорство, върху публично участие и иновация - промени подхода към развитието на селските райони в много части на ЕС.

ЛИДЕР е съкращение от френски език за „Връзки на дейностите за развитие на икономиката в селските райони“.

Основният принцип на подхода ЛИДЕР е да дава на местните хора и общности власт и финансови възможности да развиват своите собствени селски райони.

Чрез инициативи и проекти, осъществени чрез устойчиви местни партньорства, се цели мобилизиране на местния потенциал и насърчаване на активно участие на жителите, бизнеса, местната власт, нестопанските организации в общо партньорство.

След като бъде избран първоначалният състав на групата, ще започнем разработването на стратегия за местно икономическо развитие, като в случая ще стъпим, разбира се, и на рамката, която е създадена на национално ниво за развитието на страната ни за периода 2007-2013 година.

Проектът е с повишена трудност, защото ще насърчим междуобщинското коопериране, така нареченото хоризонтално коопериране между общините. Опитът, който ще направим, е да обединим няколко общини със сходни характеристики, като те бъдат представявани от една местна инициативна група.

Мисля, че това е сложен процес на обсъждане и идентифициране на общите интереси и постигане на консенсус за целите и приоритетите на тази местна инициативна група.

Постигането на съгласие между общинските администрации, между бизнеса и неправителствения сектор ще бъде едно от големите предизвикателства, които стоят пред този проект.

Мирослава Георгиева, директор на дирекция „Развитие на селските райони“, Министерство на земеделието и горите:

Подходът ЛИДЕР се развива в страните членки на ЕС през последните 15 години. Той беше отделна, самостоятелна инициатива на Общността. За първи път през периода 2007-2013-та година подходът ЛИДЕР се включва като интегрална ос или приоритетна цел в регламента за развитие на селските райони.

През 2003-та година стартирахме пилотен проект между Министерството на земеделието и горите и Програмата за развитие на ООН за създаване на единадесет местни инициативни групи в България. В момента работим по създаването на местни инициативни групи съвместно с Швейцарската агенция за развитие, с Фондацията за реформа в местното самоуправление, така че да бъдат готови нашите местни общности да формират своите стратегии. Бих искала да подчертая, че това е една от приоритетните цели в националния ни стратегически план за развитие на селските райони и съответно - в програмата.

Местни инициативни групи ще се създават на определена територия. Те ще разработват свои стратегии за развитие, с конкретни мерки за финансиране само за ползватели от съответната територия. Местната инициативна група ще кандидатства пред Министерство на земеделието и горите за бюджет за тази стратегия и фактически на местно равнище те ще избират и проектите, които да бъдат одобрявани.

7 основни характеристики на Лидер

- Териториален подход
- Подход „отдолу - нагоре“
- Публично-частни партньорства (местни инициативни групи)
- Интегриран подход (многосекторен)
- Новаторство
- Сътрудничество и работа в мрежа
- Местно финансиране и управление

През 2007-ма година смятаме да стартираме и създаване на местни инициативни групи, и финансиране на стратегиите на създадените в предприєдинителния период. Трябва да се има предвид, че не всяка стратегия ще получи подкрепа, ще има конкуренция между стратегиите, защото те трябва да отговарят на определени изисквания и критерии, които ние в момента вече сме подготвили и предстои тяхното публично обсъждане.

Ваня Благоева, Местна инициативна група - Трън:

Местна инициативна група - Трън работи от три години и вече се усещат резултати от дейностите, хората започнаха да ни вярват, да взимат участие в работата на местната инициативна група. Избрахме да работим в областта на селския туризъм и всичко, което формулирахме като проекти, беше съобразено с тази приоритетна тема. Най-успешният проект, с който най-много се гордеем, е проектът „Моят дом - моят бизнес“, финансиран от Фонда за демонстрационни инициативи на Министерство на земеделието и горите и ПРООН. По проекта е създадена мрежа „Легло и закуска в Трънско“, която обединява десет къщи, в които се настаняват желаещи туристи. Създали сме алтернативна заетост на десет семейства. Имаме билкова градина, насочена към онези, които се интересуват от агротуризм. В момента реализираме проекта „Трън - част от глобалната мрежа“: правим Интернет-клуб, тъй като в момента в Трън няма Интернет-достъп, а все пак това е едно изискване от страна на туристите...

Татяна Петрова, Местна инициативна група - Вършец:

Местната инициативна група във Вършец беше създадена също през 2004-та година на базата на подхода ЛИДЕР. И тя имаше нелеката задача да привлече широк кръг участници в стратегическото планиране и в

реализирането на проекти, свързани с приоритетните за нас области - земеделие и туризъм. Местната инициативна група във Вършец има досега одобрени тринадесет проекта, финансирани от Фонда за демонстрационно развитие, от Фонда за устойчиво развитие, както и от различни други донори. Най-важен сред тях бе проектът **„Създаване и регистриране на кооперация „Малина“** - регистрираха се 36 земеделски производители, които до момента на създаването, през 2003-та година, не бяха регистрирани като такива. Бяха закупени трактори, производствен инвентар. Тази кооперация работи успешно и устойчиво, защото спечели три проекта последователно

Местни инициативни групи

За да бъдат избрани, МИГ трябва:

- да отговарят за изготвяне и прилагане на интегрирана стратегия за местно развитие (т.е. да отговарят за избора на проекти);
- да бъдат съставени от представително партньорство между социално-икономическите сектори на дадената територия;
- На нивото, на което се вземат решенията, икономическите и социални партньори трябва да представляват поне 50 % от местното партньорство (т.е. търговски камари, земеделие, средни и малки предприятия, НПО, асоциации на жените, заети в земеделието, и др.);
- да покажат умения да дефинират и изпълняват стратегия за развитие на района;
- да представляват един географски район с потенциал за поддържане на жизнеспособна стратегия за развитие;
- да могат да административират публични фондове.

- за алтернативна заетост, проект за въвеждане на биологично производство на малини и за селски туризъм. Направихме чудесен туристически информационен център, който заработи на пълни обороти.

Марина Димова, програмен координатор, ФРМС:

Формирането на Националната мрежа за развитие на селските райони ще се случи през месец ноември 2006 г., когато предвиждаме първата национална форум среща на всички заинтересовани страни, бъдещите съоснователи и учредители на Националната мрежа.

Дотогава ще работим в регионите, в общините, предоставяйки информация чрез медиите, чрез компетентни специалисти ще подскажем на хората какви са възможностите за развитие на селските райони, какви преимущества носи подходът ЛИДЕР, как действат местните инициативни групи, как бизнесът да бъде насърчен и привлечен.

Междувременно Фондацията за реформа в местното самоуправление през целия период на реализацията на проекта ще подпомага всички, които проявяват интерес към тази инициатива, като играе ролята на временен технически оперативен офис, секретариат на Националната мрежа за развитие на селските райони. ◆

Община Елена с Интегрирана система за управление

На 21 май, празник на светите равноапостоли Константин и Елена, Община Елена получи сертификатни свидетелства за три стандарта: **ISO 9001:2000 „Системи за управление на качеството“**; **ISO 14001:2004 „Системи за управление на околната среда“** и спецификация **OHSAS 18001:2002 „Системи за здравословни и безопасни условия на труд“**.

Изграждането на Интегрирана система за управление (ИСУ) в Община Елена започна през април 2005 година. До края на миналата година бяха извършени дейности по изграждане и внедряване на Наръчник по управление, Процедури по управление и оперативни документи към ИСУ. В периода юни - септември 2005 година беше проведено експериментално внедряване на ИСУ, а до края на годината - и нейното реално внедряване.

Ръководството на Община Елена официално е декларирало своята политика на управление. Тя е насочена към задоволяване потребностите на заинтересованите страни чрез:

- превръщане на общината във високо развит аграрно-индустриален и туристически център с национално и международно значение със съхранени културно-исторически и природни забележителности;
- създаване на всички условия за постигане на устойчив икономически растеж;
- подобряване качеството на административните услуги и на живот на населението;
- ангажираност и съдействие за опазване на околната среда по всичките ѝ компоненти и фактори на въздействие и съхраняване на екологичното равновесие;
- подържане на висок стандарт за здравословни и безопасни условия на труд.

Община Елена е втората в страната община, която получи едновременно трите сертификатни свидетелства. Това е не само положителна оценка на функциониращата система, а и изключително отговорен ангажимент на всички служители от общината за непрекъснато развитие, актуализиране и подобряване на процесите на ИСУ. В тази посока ще продължи засилването на мотивацията на общинските служители за личен принос в процеса на тригодишното поддържане на системата. Оценка на тези ангажименти ще бъде дадена от сертифициращата организация през 2009 г. по време на ресертифициращия одит на ИСУ. ◆

Организационно развитие на община

През месец май 2006 г. ФРМС стартира пилотен проект **„Организационно развитие на община“** като продължение на дейностите по укрепване на управленския капацитет в общините. Основната цел на проекта е повишаване на ефективността на работа в общинските администрации и работа в екип.

Екипът на ФРМС избра за свой партньор **Община Троян**, която е отворена за нови идеи, прилага в работата си нови управленски подходи и има добро партньорство между Общински съвет и Общинска администрация.

Методиката, която бе приложена, е създадена специално за общини и е процес на оценка на организацията и реализиране на стратегически възможности за подобряване на работата, качеството на услугите и вътрешния климат и взаимоотношения.

До момента екипът на ФРМС направи така наречения **„управленски одит“** на Община Троян. Първоначално бяха проучени всички стратегически документи, правилници и бюджетът на общината. След това бяха проведени над 50 интервюта с общински специалисти, общински съветници, представители на общинските фирми и мениджърския екип на общината. В резултат бяха изведени основните силни и слаби страни в работата на администрацията и възможностите за подобрене. Резултатите бяха представени, дискутирани и допълнени на работна среща с 30 представители на Общинска администрация и Общински съвет.

Екипът на ФРМС предложи **8 стратегически възможности за подобрене**. След дискусия участниците избраха 4 от тях: „Общински план за развитие, катализатор за успешно развитие“, „Увеличаване на капиталовите инвестиции и развитие на инфраструктурата“ и „Услуги ориентирани към потребителите“, „Насърчаване на иновациите и работа в екип“.

За всяка една от областите беше сформирал екип, който разработи план за действие с конкретни дати за изпълнение на дейностите и отговорници. Взаимодействието между екипите се подпомага от основен екип, включващ кмет, заместник кметове и общински съветници, както и ръководителите на четирите екипа. Експерти от ФРМС ще предоставят необходимата подкрепа. Резултатите от дейностите ежесечно ще се представят на цялата Общинска администрация и Общинския съвет, а на 7 септември 2006 г. - пред обществеността на общината.

Процесът беше подпомаган от американския консултант г-жа Камил Барнет и е финансиран от Американската агенция за международно развитие. ◆

На свое заседание от 20.04.2006 г. Комисията за оценка на проектопредложения в рамките на Фонда за подкрепа на инициативи на професионални асоциации на общински служители към ФРМС, трети кръг, одобри предложенията на следните организации:

- Национална асоциация на секретарите на общини в РБ;
- Национална асоциация „Правна инициатива за местно самоуправление“;
- Асоциация на специалистите по комуникации в общините.

Основна цел на Фонда е повишаването на капацитета на местните власти, което е в съответствие със Стратегическа цел 2.3. на ААМР - По-ефективно и отговорно местно самоуправление.

Проектопредложенията адресират комплексно следните подцели:

1. Повишаване прозрачността в работата на местните власти;
2. Намаляване на пречките пред бизнеса на общинско равнище;
3. Подобряване на местната нормативна уредба (вкл. регулационни и лицензионни процедури в общините);
4. Подобряване капацитета на общинските експерти;
5. Подобряване и разширяване на спектъра от услуги, които асоциациите предоставят на своите членове.

Фондацията за реформа в местното самоуправление от 12 до 14 май 2006 г. организира **обучение за обучители** в Пампорово. В обучението участваха специалисти от общините Пловдив, Велико Търново, Свищов, Тунджа, които разработваха проекти за управление на общинската инфраструктура по линия на Програмата за техническо побратимяване между български и американски общини. Обучението бе организирано с цел подготовка за по-нататъшното мултиплициране на проекта и в други български общини.

От 17 до 19 май в София ФРМС проведе третия обучителен семинар за представители на общинските администрации в Северна България на тема „**Управление и поддръжка на жилищния фонд**“. На него бяха засегнати следните основни теми: проблемите на високото строителство в международен аспект, проблеми на панелните комплекси в България, Европейски съюз и жилищна политика и връзката със Структурните фондове, международни аспекти и добри практики при управле-

нието на етажната собственост, практики от проекти в България, принципи на финансирането при управлението и поддръжката на жилищната собственост и възможности за подобряване на енергийната ефективност на нови и съществуващи сгради и форми на финансиране.

Семинарът се проведе в рамките на проект „Укрепване на ролята на местните власти и третия сектор в областта на жилищната политика в България“, финансиран от холандското Министерство на външните работи и реализиран съвместно с Институт по жилищна политика и градоустройство - Ротердам и PRC Bouwcentrum - Холандия.

От 10 до 23 май 2006 г. Фондацията за реформа в местното самоуправление проведе цикъл от обучителни семинари, предназначени за общинските съвети, общинските администрации и нестопанските организации за общините **Костенец, Ихтиман, Сопот, Пещера, Брацигово, Кресна и Струмяни**.

Обучителните семинари целяха повишаване на знанията и информираността на участниците относно условията, в които ще работят местните общности и общините в процеса след присъединяване на страната ни към Европейския съюз и представиха възможностите за

реализацията на проектни идеи на общините в рамките на оперативните програми на страната.

Участие в обучителните семинари взеха **над 80 души**. Инициативата цели изграждане и укрепване на капацитета на местните общности в общините,

участващи в Програма „Подобряване на социалната среда“ на ФРМС и Фондация „Чарлз Стюарт Мот“.

Стартът на седми кръг на програма **„Обществен форум“** на Швейцарската агенция за развитие и сътрудничество официално бе даден с подписване на споразумения за финансиране на два традиционни и четири надграждащи форуми. Церемонията по подписването се състоя на 23 май 2006 г. в София.

Традиционни форуми ще се реализират в общините: Твърдица в партньорство с РАО - Тракия“ и в Белене, където партньор ще бъде Бизнес център - Свищов.

За провеждане на **надграждащи форуми** по програма са одобрени следните общини:

- Тетевен и Ябланица във връзка с Националния стратегически план за развитие на селските райони 2007-2013 г.;

- Болярско и Стралджа по Регионалната оперативна програма;

- Антоново и Омуртаг във връзка с Националния стратегически план за развитие на селските райони 2007-2013 г.;

- Разград по Регионалната оперативна програма.

Първите два форума ще се реализират в партньорство с ФРМС, а по вторите два координираща организация ще бъде Сдружение „Болкан Асис“.

На 1 и 2 юни 2006 г. в град Сантяго де Компостела, Испания, ще се проведе семинар, озаглавен **„Устойчиви селски общности: местни подходи за създаване на заетост и развитие на местния капацитет“**, организиран от Европейската комисия, съвместно с ECOTEC Research and Consulting.

Семинарът ще представи опита и добри практики от местните общности, работещи на територията на Европейския съюз, като фокусира вниманието си върху потенциала за насърчаване на заетост на местно ниво, както и възможности, които произтичат от новата селскостопанска политика на Европейския съюз.

В рамките на семинара различни европейски страни ще представят успешни практики за развитието на селските общности, пречупвайки

ги през специфичния контекст на националните и общоевропейските политики за развитие на селските райони.

Основните въпроси, на които участниците ще търсят отговори по време на дискусиите, са:

- Кои са положителните и работещи инструменти за насърчаване на заетостта в селските райони?

- Какви национални/регионални политики са необходими, за да се създадат добри предпоставки за повишаване на заетостта в селските райони?

Участие в семинара от страна на Фондацията за реформа в местното самоуправление ще вземе Марина Димова, програмен координатор, като в рамките на срещата тя ще представи идеята за създаване на Националната селска мрежа в България, практики за укрепване на капацитета в местните общности и прилагането на подхода ЛИДЕР, както и други успешни инициативи, свързани с развитието на селските райони в страната.

ФРМС предлага нов обучителен семинар за общинските администрации на тема **„Управление и развитие на човешките ресурси“**.

Участието в него ще ви даде знания и умения за организиране на Системата за управление на човешки ресурси на всички нива в администрацията, ориентирана към резултатите, за усъвършенстване на подбора и ориентацията на новите служители. Семинарът дава отговор на въпроса как да направите общината непрекъснато учеща и усъвършенстваща се организация, която да отговаря на потребностите на гражданите. Като резултат от наученото общинските служители ще могат да разработят личните си планове за развитие в съответствие с визията на общината и годишните задачи, водещи до реализирането ѝ.

Методът на обучение е интерактивен и включва работа в групи, индивидуални тестове, презентации и ролеви игри.

За повече информация за семинара и заявка за провеждането му, можете да се обръщате към

Николета Ефремова,

тел.: 02/976 89 32

nefremova@flgr.bg

**КОНКУРС ЗА МАЛКИ ГРАНТОВЕ
НА ДЕМОКРАТИЧНАТА КОМИСИЯ
НА ПОСОЛСТВОТО НА САЩ****Краен срок: 16 юни 2006 г.**<http://sofia.usembassy.gov/demcom.html>

Посолството на САЩ в България обявява конкурс за малки грантове. Формулярът за кандидатстване е достъпен в интернет на страницата на посолството. При въпроси, свързани с формуляра и процедурата за кандидатстване, можете да се обръщате директно към г-н Стан Кискинов (kiskinovsi@state.gov).

Грантовете са до 24 000 щ.д. и продължителността на проектите следва да е до 12 месеца

Програмата за малки грантове на Демократичната комисия дава предимство на проекти, които предвиждат специфични и определени резултати.

Приоритет имат следните области:

- защита на правата на интелектуалната собственост чрез организиране на обучения с цел повишаване на уменията на българските власти да разследват и наказват нарушения, свързани с интелектуалната собственост;
- повишаване на информираността относно правата на интелектуалната собственост;
- насърчаване на гражданското участие в защитата на околната среда и градските зелени площи. - борба с корупцията и престъпността чрез насърчаване на прозрачност и отчетност на обществените институции на местно ниво;
- насърчаване на етническа толерантност и интеграция на етническите групи в страната.

ФОНД ЗА ПОДКРЕПА НА ИНОВАТИВНИ ИНИЦИАТИВИ**Краен срок: 26 юни 2006 г.**<http://www.roditeli.org/news/actual.aspx?id=87>

Асоциация „Родители“, координатор на „Националната мрежа за децата“ (НМД), която обединява 44 неправителствени организации, работещи в областта на закрила на детето, обявява конкурс за проекти в рамките на „Фонд за подкрепа на иновативни инициативи“ (ФПИИ). ФПИИ има за цел подкрепа на партньорски иновативни проекти за закрила на детето и защита на семейството. Програмата е отворена както за членове на НМД, така и за всички неправителствени организации, работещи в областта на закрилата на детето. Конкурсът се провежда в рамките на PROCOPIL - Програма, насочена към местни инициативи - Детство в Източна Европа.

Тематичните области на PROCOPIL са: Изоставени, малтретирани деца, домашно насилие, трафик на деца, деца с девиантно поведение, децата и СПИН, деца на улицата, деца с увреждания, интеграция на младите.

Максималната сума на кофинансиране на проект е 2000 евро, представляваща не повече от 75% от общата сума на проекта. 25% трябва да бъдат принос на организацията и нейните партньори (10% - нефинансов и 15% - финансов принос).

Може да кандидатства всяко НПО, което: има поне една година дейност в областта на закрилата на децата, младите хора и семейството (към датата на внасяне на кандидатурата); има стратегия за развитие на партньорства в рамките на проекта с други НПО; има стратегия за развитие на партньорства в рамките на проекта с различни институции като службите за социално подпомагане, ОЗД, училищните, местните власти, РЦЗ, МВР и др.; има подписан договор или споразумение за сътрудничество с всички партньори в съответствие с формуляра за кандидатстване и финансовия бюджет, ясно формулирано разпределение на отговорностите.

Темите на кандидатстващите проекти следва да са: Изоставени, малтретирани деца, домашно насилие, трафик на деца, децата и СПИН, деца на улицата, деца с увреждания, интеграция на младите хора.

**ГОДИШНИ НАГРАДИ ЗА ОПАЗВАНЕ
НА БИОРАЗНООБРАЗИЕТО****Краен срок: 23 юни 2006 г.**<http://bbf.biodiversity.bg/modules.cfm?vID=30>

Във връзка с Международния ден на биологичното разнообразие - 22 май, Българска фондация Биоразнообразие (БФБ) обявява първите Годишни награди за опазване на биоразнообразието. Идеята е да се отличат най-ярките постижения в България, както и да се даде гласност на добрите практики, свързани с опазването на природата.

Всички граждани, журналисти, неправителствени организации и институции имат възможност да предложат своите номинации в следните категории:

1. Най-успешна кампания (акция/дейност), свързана с опазване на биоразнообразието;
2. Най-добър журналистически материал, свързан със запазване на българската дива природа;
3. Най-добро управление на защитена природна територия;
4. Награда за цялостен принос за опазване на българската природа.

Номинации ще се приемат до 23 юни 2006 г. 18.00 часа на e-mail: awards@biodiversity.bg или по пощата на адрес: София 1303, ул. „Средна гора“ 75 „За Наградите“. По-голяма тежест ще имат номинации, придружени с кратка обосновка.

За повече информация: Радостина Ценова - PR на БФБ, тел.02/920 99 75 и 0888/508 502, radostina.tzenova@biodiversity.bg

Изданията се финансират от Американската агенция за международно развитие, Вашингтон, САЩ
 Главен редактор *Гинка Капитанова* Редакционна колегия *Росица Радчева, Мартина Димова*
 Бул. „Йерусалим“, бр. 51; Бизнес-сграда, Офис 2; жк Младост-1; София 1784 тел.: (02) 976 89 89 факс: (02) 976 89 30 www.flgr.bg flgr@flgr.bg

